

KONFERENCIABESZÁMOLÓ – HÁBORÚ, RÉGÉSZET ÉS KULTURÁLIS ÖRÖKSÉGVÉDELEM VIII.

POLGÁR BALÁZS¹

Magyar Régészet 14. évf. (2025) 4. szám, pp. 51–52.

2025-ben nyolcadik alkalommal került sor a *Háború, régészet és kulturális örökségvédelem* című tudományos ülés megszervezésére (1. kép). Ebben az évben a konferencia rendezője a Honvédelmi Minisztérium Hadtörténeti Intézet és Múzeum mellett a veszprémi Laczkó Dezső Múzeum volt. A konferencia programja [online](#) elérhető.

Kulcsszavak: hadtörténeti régészet, konfliktusrégészet, kulturális örökségvédelem

A veszprémi múzeumban régóta otthonra talált a hadtörténeti régészet. A korai hazai konfliktusrégészet meghatározó és iskolateremtő alakja volt a Laczkó Dezső Múzeum kutatója, Veress D. Csaba (1933–2014), akinek a tevékenységét számos tudományos közlés, előadás, valamint közgyűjteményben gyarapított műtárgy jelzi (2. kép) (Veress D. Csaba munkásságához lásd: RAINER 2019.)

1. kép. A 2025. évi konferencia meghívója

2. kép. Amerikai B-24 LIBERATOR repülőgép roncsseleme (Felsőörs–1944). Veress D. Csaba gyűjtése, Laczkó Dezső Múzeum (VII. Veszprémi Honvédelmi Nap, 2025.)

¹ HM Hadtörténeti Intézet és Múzeum, Hadirégészeti Osztály. E-mail: polgar.balazs@mail.militaria.hu

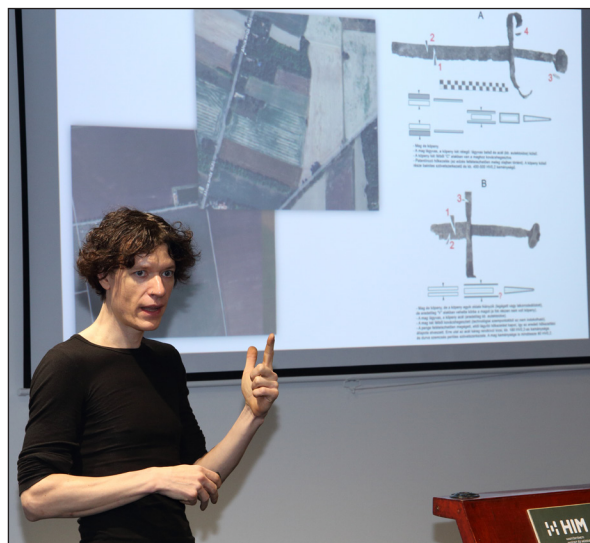
A *Háború, régészet és kulturális örökségvédelem* című tudományos ülés a 2023. év óta kétnapos rendezvényként, partnerintézmény közreműködésével valósul meg (2023-ban a székesfehérvári Szent István Király Múzeum, 2024-ben a ráckevei Árpád Múzeum vett részt a konferencia szervezésében és megvalósításában). A konferenciának a hadtörténeti örökség kezelésével kapcsolatos új, 2025. évi jogi szabályozása (2025. évi LVIII. törvény a kulturális örökség védelméről szóló 2001. évi LXIV. törvény módosításáról; A Kormány 142/2025. /VI. 19./ Kormányrendelete a kulturális örökség védelmével kapcsolatos szabályokról szóló 68/2018. /IV. 9./ Kormányrendelet módosításáról) adott különösen jelentős aktualitást.

A konferencia első napján, november 12-én Szanyi Brigitta, a Laczkó Dezső Múzeum igazgatójának köszöntő beszédét követően négy szekcióba rendezve, tizenhárom előadás hangzott el. Az első blokk referátumai a bronzkorhoz, illetve római korhoz kötődtek. A második, harmadik és negyedik szekció több előadása is a középkori, valamint kora újkori ostromok régészeti kutatását és a várostromok régészeti emlékeinek (pusztulási rétegsorok, javítások, fegyverleletek) interpretációs kérdéskörét tárgyalta. Ugyanezen blokkokban helyet kaptak a kísérleti régészethez, a régészeti muzeológiához, továbbá feltárási projektekhez kapcsolódó beszámolók is. A konferencia november 13-i, budapesti napjának helyszíne a Bálna Honvédelmi Központ volt. Az ülés vendégeit Dr. Bán Attila alezredes, a Hadtörténeti Múzeum igazgatója köszöntötte. A második konferencianapon öt szekcióba rendezve tizenhárom referátum hangzott el, a tervezett program két előadása (Papp Attila, Stier Márk) betegség miatt elmaradt.

A második konferencianap nyitó szekciójának fő témakörei a kulturális örökségvédelem, valamint a régészet hadtörténeti örökséghez kötődő aktuális kérdései voltak. A tudományos ülés második blokkja az 1526. évi mohácsi csata komplex régészeti kutatásához (csataterkutatás, hadisírfeltárás, archeometria) kapcsolódott (3. kép).

A harmadik szekció referátumai a háborús kegyelettel összefüggő hadisírgondozás és hadisírkutatás, továbbá az igazságügyi antropológia és az igazságügyi célú DNS-vizsgálatok témaköréhez illeszkedtek. A negyedik szekció referátumainak témái az első világháborús harcterek és a repülőgéproncsok terepi kutatásának módszertani kérdéseit taglalták. A konferencianap utolsó blokkjának középpontjában az Attila-vonal és Gödöllő város második világháborús múltjának konfliktusrégészeti kutatása állt.

A *Háború, régészet és kulturális örökségvédelem* című konferencia 2026. évi (IX. ülésének) rendezője a HM Hadtörténeti Intézeti Múzeum mellett a pécsi Janus Pannonius Múzeum lesz.

3. kép. Pillanatkép a konferenciáról: Dr. Thiele Ádám (Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem) (fotó: Szikits Péter, Hadtörténeti Múzeum)

IRODALOM

A kulturális örökség védelméről szóló 2001. évi LXIV. törvény 2025. szeptember 1-jétől hatályos módosításai a hadtörténeti örökség vonatkozásában. Online: https://jogkodex.hu/jsz/2025_58_torveny_9837505 (letöltve: 2026.01.13.)

A kulturális örökség védelmével kapcsolatos szabályokról szóló 68/2018. (IV. 9.) Kormányrendelet 2025. szeptember 1-jétől hatályos módosításai a hadtörténeti örökség vonatkozásában. Online: <https://njt.hu/jogszabaly/2025-142-20-22> (letöltve: 2026.01.13.)

RAINER, P. (2019). „VÖDÖCSŐ GYŰJTÖTTE”. A veszprémi Laczkó Dezső Múzeum Veress D. Csaba által gyűjtött militária műtárgyai. *Veszprémi Szemle* 21/1, 71–81.